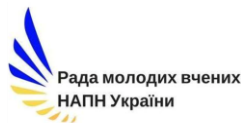

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ МВС УКРАЇНИ
AKADEMIE HUSPOL (CZECH REPUBLIC)
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ» (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ДНДІ МВС УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ІНСТИТУТУ СОЦІАЛЬНОЇ ТА
ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ НАПН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
З НАГОДИ ВІДЗНАЧЕННЯ ДНЯ НАУКИ-2022 В УКРАЇНІ
«АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»**

(м. Київ, 24 травня 2022 року)

Київ 2022

Пономаренко Я. С.

Психологічний огляд ригідності під час прийняття рішень в екстремальній практиці поліціювання.....188

Супрун Д. М., Супрун М. О.

Діяльність академіка В. М. Синьова зі створення закладів освіти для дітей з розладами аутичного спектру в Україні (наприкінці 90-х років ХХ ст.)191

Khmliar R. O.

Development of the serviceman's mental stability for the completion of military tasks.....194

Секція 4:

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬСТВА

Апальков В. В.

«Ідеальний» полон.....197

Білюченко Ю. М.

Психологічні передумови розвитку ірраціональних переконань у підлітків.....201

Бойко-Бузиль Ю. Ю.

Психологічний зміст феномену «травма війни».....204

Захаренко Л. М.

Дотримуйтесь інформаційної гігієни!.....208

Котелевець А. М.

Дослідження соціальної активності молоді під час війни – психологічний аспект.....212

Нестеренко Н. В.

Психологічна готовність військовослужбовців до діяльності в екстремальних умовах.....214

Остапович І. П.

Деякі аспекти роботи з дітьми-переселенцями.....217

Пампура І. І., П'янківська Л. В.

Особливості надання психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам.....220

Пахомов І. В.

Діагностика сформованості православних цінностей засуджених223

Процик Л. С.

Особливості надання психологічної допомоги під час переживання втрати.....226

Сипіта О. В., Євтушенко І. В.

Резильєнтність як основа витривалого суспільства в умовах війни.....229

Суліцький В. В.

Психологічне забезпечення та супроводження діяльності персоналу установ виконання покарань і слідчих ізоляторів.....234

Титар О.В.

Травма війни та філософсько-психологічні проблеми сучасності.....237

Хміляр О. Ф.

Страх під час війни та його наслідки.....239

Шопіна І. М.

Формування предмета військового права та права національної безпеки.....242

Якуба Л. С.

Психолого-педагогічна підтримка дітей з інтелектуальними порушеннями та їх батьків під час війни.....245

Ярема Н. Ю.

Місце арттерапевтичного методу у наданні психологічної допомоги в умовах воєнного часу248

Якуба Л С.,
аспірант

*кафедри психокорекційної педагогіки та реабілітології,
Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова,
м. Київ;*

*викладач кафедри спеціальної педагогіки,
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди,
м. Харків*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ТА ЇХ БАТЬКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

У цей нелегкий час різних випробувань і здоровим, абсолютно дорослим людям необхідна підтримка. Що ж говорити про дітей, і окремо про тих, хто має порушення інтелектуального розвитку, та їх батьків, на плечі яких давить необхідність не тільки забезпечити розвиток та навчання, а й надати вкрай необхідне відчуття – відчуття безпеки. Проблеми навчання відходять на другий план, але не для всіх. Для родин, що навіть перебували під окупацією, можливість самостійно відволікти дитину з користю для неї інколи стає тим стрижнем, на якому тримається їх стійкість.

«Стойкість схожа до м'язів: ми усі з нею народжуємося, усі можемо її розвивати. Як і у спорті – м'язи можна тренувати під різні завдання: під спринт, під марафон, під багатоборства. Так і зі стійкістю – у житті є різні виклики і нам потрібні різні види резилієнтності...» [2]

Війна не є причиною відміни психолого-педагогічної допомоги дітям та сім'ям. Як і у мирні часи, основне завдання і психологічної, і педагогічної роботи з батьками дитини з порушеннями розвитку полягає у зміні бачення на її особливості, допомоги у подоланні емоційної напруги, подолання хронічної втоми тощо. [4, с.33] До цього ще й додається підтримка рішень батьків, надання за вимогою консультативної допомоги як у сфері продовження навчання дитини, використання доступних засобів розвитку та виховання та подолання наслідків стресової ситуації. Компетентне батьківство і їх внутрішній стан є надзвичайно важливими факторами, що сприятимуть повноцінному розвитку дитини, попередять вторинні проблеми та покращать рівень функціонування дитини. [4, с.33]

Війна впливає на особистість дитини, накладає відбиток на все життя. За свідомством вчителів, батьків, лікарів, діти стають полохливими, тривожними, дратівливими. [3, с.7] Якщо це стосується дитини з порушеннями інтелектуального розвитку, то всі наслідки можна помножити в декілька разів. Дитина з нормотиповим розвитком має засіб комунікації – мовлення, за допомогою якого може регулювати власний стан. Вона має можливість сприймати і розуміти пояснення дорослих, отримувати через них інформацію та заспокоєння. Діти з порушенням інтелекту мають проблеми як з боку розуміння отриманої інформації, так і з неможливістю висловити свою тривогу та занепокоєння через слово, у них залишаються тільки невербальні способи та негативна поведінка, і вони можуть таким способом привернути увагу дорослих до своїх проблем та переживань. Але часто батьки не розуміють такі

повідомлення, надані незвичним способом, отже, і не можуть надати допомогу.

Не тільки психолог, але й педагог, який залишається у контакті з батьками, може пояснити їм ситуацію та способи подолання негараздів. Залучення до діяльності у стресовому стані надає можливість переключити дитину з переживань того незрозумілого для неї, що відбувається навколо, на більш спокійний стан, пов'язаний зі звичною справою. Зрозуміло, що це можливо тільки під час знаходження і дитини, і батьків в умовній безпеці, коли не потрібно увесь час знаходитися у стані готовності до швидкого реагування. Вплив цього факту досить широко показали ситуації в Харкові, в Києві, коли діти в метро займалися з педагогами. Для дитини з порушеннями інтелектуального розвитку, особливо немовленнєвих або з обмеженими можливостями спілкування найкращою справою є малювання або конструювання разом з батьками, головне, щоб батьки усвідомлювали, для чого це робиться і як надати дитині допомогу. Через зображувальну діяльність дитина може і засвоювати окремі знання, і висловлювати свої емоції.

За допомогою педагога батьки можуть спланувати діяльність власної дитини, враховуючи наявні можливості. Консультування батьків проводиться у різній формі, за допомогою різних способів. Це можуть бути онлайн-зустрічі, телефонні розмови, листування у чатах, соцмережах. Педагогу важливо донести думку до батьків, що надмірне навантаження дитини дуже шкідливо, і підказати шляхи, яким можна знімати напругу як дитини, так і власну. Дуже доречним є приведення О. Романчуком [2] порівняння збереження стійкості людини на протязі війни з марафоном або зходженням на гору. Автор наводить слова свого друга Дениса Угриня: «Здіймаючись в гори, є важливо, щоби ти йшов повільніше, ніж тобі, здається, ти маєш іти. Треба йти так, щоби ти міг іти неспинно, іти не задихаючись». [2]

Розуміння важливості режиму енергозбереження – запорука стійкості, і педагог повинен усвідомлювати це та передавати і дітям, і батькам. «Переможе не той, хто «кількісно» сильніший, а той, хто стійкіший, витриваліший і володіє мудрістю менеджменту енергетичними ресурсами». [2] Педагог може допомогти через тему дитини і батькам включити керування своєю енергією – регулярно поповнювати сили, відчувати і регулювати свій темп життя, та мінімізувати марні витрати енергії, впливаючи таким чином і на дитину. [2]

У стані стресу безперечно дуже важко бути уважними до потреб дитини. Допомогти може зберігання максимально можливої рівноваги для її підтримки. Психологи надають кілька порад, як цього досягти, і педагогу варто транслювати ці поради батькам, а саме:

- думати про майбутнє, не про минуле;
- мріяти, планувати мирне життя і обговорювати плани зі значущими людьми;
- не звинувачувати себе у тому, що вони щось зробили не так;
- намагатися їсти та спати, вчасно просити про допомогу [1].

Підтримка батьків у час військових дій опосередковано впливає на дитину з інтелектуальними порушеннями – її стан, можливості до розвитку, подолання постстресового синдрому та інших наслідків. Педагогам не слід відмовлятися за наявних ресурсів від своєї діяльності під час війни, адже їх допомога може бути дуже

значущою і вчасною.

Список використаних джерел

1. Підтримка батьків та дітей під час війни. Unicef: веб-сайт. URL:<https://www.unicef.org/ukraine/parents-children-support-during-military-actions>
2. Романчук О. Витривалість у резильєнтності. Український інститут когнітивно-поведінкової терапії. Веб-сайт. URL:<https://zbruc.eu/node/111763>
3. Сміт П. Дирегров Е., Юле У. Діти та війна: навчання технік зцілення. Пер. з англ. Інститут психічного здоров'я УКУ. Київ, 2014. 95с. URL:http://ipz.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/dity_fin_ispp-1.pdf
4. Химко М. Б. Психотерапевтична робота з батьками дітей з особливими потребами та робота з проблемною поведінкою. Психологічний часопис. №2(4), 2016. С. 31-42.